

СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	071 – Облік і оподаткування	Інститут / факультет	Навчально-науковий інститут економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу
Освітня програма	Облік, аудит і оподаткування	Кафедра	Бізнес-аналітики, обліку і готельно-ресторанної справи
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова навчання	Українська

Викладач

Ірина Юр'єва, iryna.yurieva@khopi.edu.ua

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бізнес-аналітики, обліку і готельно-ресторанної справи (НТУ «ХПІ»)
 Авторка понад 120 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідна лекторка з курсів: «Соціальна відповідальність бізнесу та бізнес-аналіз», «Соціально-трудові відносини в організації облікової діяльності», «Аналіз господарської діяльності».

Загальна інформація про курс

Анотація	Дисципліна спрямована на оволодіння теоретико – методологічних основ соціально-трудових відносин в організації облікової діяльності, їх структури, закономірності управління ними, дослідження ефективних управлінських технологій, а також методів раціональної системи управління соціально-трудовими ресурсами. з використання принципів, підходів та методів у системі управління підприємства.
Цілі курсу	<ul style="list-style-type: none"> - сформувані у майбутніх спеціалістів знання та навички соціально-трудових відносин на підприємстві із урахуванням групової динаміки ; - сформувані у студентів концептуальну систему теоретичних і практичних питань з основ соціально-трудових відносин в організації облікової діяльності – проаналізувати навички та здібності студентів до науково-дослідної роботи, самостійності і відповідальності у спільній роботі
Формат	Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - залік
Семестр	7

Обсяг (кредити) / Тип курсу	3 / Професійний	Лекції (години)	16	Практичні заняття (години)	16	Самостійна робота (години)	58
------------------------------------	-----------------	------------------------	----	-----------------------------------	----	-----------------------------------	----

Програмні компетентності	ЗК 06	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
	ЗК 08	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
	ЗК 11	Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.
	ЗК 12	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
	ЗК 14	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
	ЗК 15	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя
	СК-04	Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання
	СК-10	Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків
СК-11	Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення	

Результати навчання

Шифр	Зміст
ПР 08	Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
ПР 23	Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя

Теми що розглядаються:

Тема 1. Вступ до спеціальності. Соціально-трудові відносини в сучасній економіці

Тема 2. Класифікація соціально-трудових відносин Соціальне партнерство на підприємствах

Тема 3. Трудові ресурси та оцінка персоналу на підприємствах **Фактори формування та оцінка соціально-трудових відносин.**

Тема 4. Формування нової якості робочої сили Мотивація і стимулювання на підприємствах

Тема 5. Детінізація відносин у сфері зайнятості населення. Ринок праці і його регулювання на підприємствах

Тема 6. Основи раціональної організації праці на підприємствах

Тема 7. Облік нормування праці на підприємствах

Тема 8. Облік праці та заробітної плати на підприємствах

Форма та методи навчання.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає

розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Методи контролю.

Поточний контроль здійснюється протягом навчального семестру під час проведення лекційних і практичних занять. Має на меті перевірку рівня підготовленості студентів до виконання конкретної роботи. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є: усні опитування та письмові контрольні роботи на лекційних і практичних заняттях; тестування тощо.

Підсумковий контроль знань студентів за навчальною дисципліною здійснюють у формі заліку з метою визначення ступеню опанування ними програмних компетентностей та результатів навчання.

Формою підсумкового контролю знань є залік.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Для одержання підсумкових балів студенту необхідно виконати всі обов'язкові види і форми завдань та контрольних заходів, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Розподіл кількості балів за результатами поточного та підсумкового контролю знань студентів з дисципліни наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 – Розподіл балів для оцінювання успішності студента для заліку

Поточна контрольна робота		Індивідуальне завдання (КП)	Тестування на практичних заняттях	Екзамен	Максимальна сума
№1	№2				
0-15	0-15	0-20	0-20	0-30	100

Критерії та система оцінювання знань та вмінь студентів.

Згідно основних положень ЄКТС, під системою оцінювання слід розуміти сукупність методів (письмові, усні і практичні тести, екзамени, проекти, тощо), що використовуються при оцінюванні досягнень особами, що навчаються, очікуваних результатів навчання.

Успішне оцінювання результатів навчання є передумовою присвоєння кредитів особі, що навчається. Тому твердження про результати вивчення компонентів програм завжди повинні супроводжуватися зрозумілими та відповідними критеріями оцінювання для присвоєння кредитів. Це дає можливість стверджувати, чи отримала особа, що навчається, необхідні знання, розуміння, компетенції.

Критерії оцінювання – це описи того, що як очікується, має зробити особа, яка навчається, щоб продемонструвати досягнення результату навчання. Основними концептуальними положеннями системи оцінювання знань та вмінь студентів є:

1. Підвищення якості підготовки і конкурентоспроможності фахівців за рахунок стимулювання самостійної та систематичної роботи студентів протягом навчального семестру, встановлення постійного зворотного зв'язку викладачів з кожним студентом та своєчасного коригування його навчальної діяльності.

2. Підвищення об'єктивності оцінювання знань студентів відбувається за рахунок контролю протягом семестру із використанням 100 бальної шкали (табл. 2). Оцінки обов'язково переводять у національну шкалу (з виставленням державної семестрової оцінки «відмінно», «добре», «задовільно» чи «незадовільно») та у шкалу ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Таблиця 2. – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Націо- нальна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання містять певні неточності;
75-81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати практичні задачі. 	- невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач.

1	2	3	4	5
64-74	D	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування ; - вміння вирішувати прості практичні задачі .	Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки ; - невміння вирішувати складні практичні задачі .
60-63	E	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі .	Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач
35-59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом .	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі .
1-34	F (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно	-	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач

Основна література:

Базова:

- 1 Соціальна економіка : навч. посіб. / Г. В. Назарова, С. Ю. Гончарова, Ю. В. Сотнікова, Н. В. Аграмакова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 275 с. с.
- 2 Гриньова В. М. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посіб. / В. М.Гриньова, Г. Ю. Шульга. – К.: Знання, 2017. – 310 с.
- 3 Єсінова Н. І. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч.-метод. посіб. / Н. І. Єсінова. – Харків : ХДУХТ, 2017. – 189 с.
- 4 Романова Н. Ф. Соціальне партнерство / Н. Ф. Романова, І. П. Мельник: навчально-метод. посіб. – Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. – 238 с
- 5 Матюха М.М. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посіб.[для дистанц. навч.] / М.М. Матюха – К.:Універ-т,,Україна”, 2017. – 306 с.
- 6 Шубалий О. М. Підвищення конкурентоспроможності працівників на основі активізації соціального діалогу на регіональному та національному рівнях : монографія / О. М. Шубалий, І. В. Шубала, О. В. Назарук. – Луцьк : Луц. НТУ, 2017. – 219
- 7 Цимбалюк С. О. Індикатори оцінювання політики оплати праці у контексті реалізації принципів гідної праці / С. О. Цимбалюк // Економіка та держава. – 2018. – № 4. – С. 12–16.
- 8 Гаврилюк Л. А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посіб. / Гаврилюк Л.А., Бурик А.Ф., Роєнко А.В., Дяченко М.І. - Умань, 2017. - 350 с.
- 9 Захарчин Г. М. Управління конфліктами : навч. посіб. / Г. М. Захарчин, Р. О. Винничук. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. – 160 с.
- 10 Економіка праці й соціально-трудові відносини : навч. посіб. / [І. Б. Скворцов, В. В. Войцеховська, О. Я. Загорецька та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. І. Б. Скворцова. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. – 265 с

Допоміжна література:

11 Poplavska O, Chala N. The 4th Industrial Revolution and Innovative Labor: Trends, Challenges, Forecasts. // Интеллектуализация и гуманизация труда : монография. – Польша, Зеленогурский университет, 2017. – р.141-154

12 Юр'єва І.А. Соціальний механізм складова економічної безпеки підприємства/ І.Юр'єва//Інноваційна економіка.Всеукраїнський науково-виробничий журнал – м.Тернопіль – 12' 2013 [28].

13 Панькова О., Касперович О. Основні напрями та способи модернізації системи соціально-трудових відносин у промисловості на засадах соціальної відповідальності та соціального діалогу /О.Панькова, О.Касперович // Україна: аспекти праці. -К, 2018,N № 3.-С.36-43

14 Агавердієва Х. Ф. Соціальний аудит у теоретичному полі соціальної відповідальності / Х. Ф. Агавердієва, О. В. Іванісов, О. С. Лебединська // Бізнес-Інформ. – 2018. – № 4. – С. 272–278.

15 Юр'єва І.А., Бегунов А.І., Голєніщева Т.Ю. Аналіз соціально відповідальної поведінки та трудових відносин на підприємстві/ Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2017. – № 29 (1200). – С. 9–13 – Бібліогр.: 9 назв. – ISSN . 2079-0767

16 І. А. Юр'єва, В.А.Вакулюк, М.О.Пархоменко Бізнес-Етика трудових відносин на підприємстві як напрямок психології управління// Вісник НТУ «ХПІ». Серія: *Економічні науки* – Х. : НТУ «ХПІ», 2017. – № 46 (1267). – С.9.– 14– Бібліогр.: 9 назв. – ISSN . 2519-4461

17 Юр'єва І. А., Алексєнко А.А. Обліково – аналітичне забезпечення заробітної плати на підприємствах // Щорічна (IX) міжнародна Internet - конференція студентів та молодих вчених [«Стратегії Інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність. Форвард-2019», (Харків 27 грудня 2018 р.). – Харків : НТУ «ХПІ». – 2019 р.6

18 Юр'єва І. А., Дубина В.А. Впровадження принципів соціально-трудових відносин на підприємствах: // Щорічна (XI) міжнародна Internet - конференція студентів та молодих вчених [«Стратегії Інноваційного розвитку

економіки України: проблеми, перспективи, ефективність. Форвард-2020], (Харків 27 грудня 2020 р.). – Харків : НТУ «ХП». – 2020 р.6

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

19 Міністерство економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.me.gov.ua>

20 Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>. (дата звернення: 21.09.2021).

21 Про оплату праці: Закон України № 108/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 21.09.2021).

22 Виплати працівникам: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку Затверджено Наказ Міністерства фінансів України 28.10.2003 № 601. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03>(дата звернення: 21.09.2021).

23 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.10.2003 № 601. URL: <https://zakon.help/law/601/>

24 Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради. 2015. № 13-17. Ст. 112. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення: 04.10.2020).

25 Про встановлення мінімальної заробітної плати з особливим урахуванням країн, що розвиваються: Конвенція Міжнародної організації праці № 131 від 19.10.2005 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_149 (дата звернення: 21.09.2021).

26 Про колективні договори і угоди: Закон України зі змінами від 27.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12> (дата звернення: 02.05.2020).

27 Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.minfm.gov.ua>

28 Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

29 Офіційний сайт Міжнародної організації праці в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ilo.org.ua/>

30 Національний інститут стандартів і технологій США (NIST) // Industry 4.0 Advanced Manufacturing and Factory Automation [Електронний ресурс]: Industry 4.0 – Режим доступу: <https://www.manufacturingtomorrow.com/article/2017/02/what-is-smartmanufacturing--the-smart-factory/9166>

31 Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації [Електронний ресурс]: Урядовий портал. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalen-nya-konceptsiyi-rozvitku-cifrovoyiekonomiki-tasuspilstva-ukrayini-na-20182020-roki-ta-zatverdzhennyaplanu-zahodivshodo-yiyi-realizaciyi>

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 3. – Перелік дисциплін

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Бухгалтерський облік Аудит оподаткування суб'єктів господарювання	Управління персоналом Управлінський аудит

Провідний лектор: доц. Юр'єва І.А.
(посада, звання, ПІБ)

_____
(підпис)